

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Előfizetés	Ár	Előfizetés	Ár
Égész évre	18 korona	Égész évre	20 korona
Félévre	9 " "	Félévre	10 " "
Negyed évre	6 " "	Negyed évre	6 " "
Egy hónapra	1 " "	Egy hónapra	1 " "

A szerkesztésért felelős:
KUTASZILMRE
Kiadó: a lapkiadóknak

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltetb árszámítás mellett vétetnek fe

A tisztviselők akciója.

Debreczen jul. 8.

Magyarországnak minden ágazatban működő állami tisztviselői nagyszabású akciókat folytatnak, melynek az a célja, hogy anyagi helyzetüket megjavítsák és szolgálati viszonyukat rendezzék.

Az erre irányuló mozgalom nem új keletű dolog. Évtizedek óta, s főleg a megélhetési viszonyokban beállott változások következtében a magyar közhivatalnokai kar már régóta hangoztatja, hogy javadalmazása igényeinek nem felel meg és nem áll arányban azzal a munkával, a melynek végzésére vannak kötelezve.

Történt ugyan ez érdeken törvényhozási intézkedés jó néhány évvel ezelőtt, ámde azóta is nagyot változtak a viszonyok, míg a javadalmazást ma is a régi szabályok szerint mérik ki.

Egyideig a közhivatalnokai karnak, hol egyik, hol másik ágazata emelte fel a szavát, de legtöbbször csak szórványosan, míg most olyan mederben indult meg a mozgalom, a melyben már is országos jellegűvé vált.

Nap-nap után veszünk értesítéseket a tisztviselői kar mozgalmáról, a melyről már eleve kimondhatjuk, hogy ez nem tartozik a politikai kérdések sorába és kétségtelelenül a sajtó sem tárgyalhatja azt politikai pártszempontból.

Abban a közvélemény megegyezhetik, hogy a közhivatalnokoknak ezen országos mozgalma jogos alapokon nyugszik. Sérelmeik komolyak, helyzetük gyors javítást igényel.

Maga a közhivatalnokok javadalmazásának kérdése kezdetét veszi a kiegyezéskor.

Organikus törvényt a nemzet nem hozhatott, hiszen annyi volt a rendezni, szervezni való, hogy a kormány és a törvényhozás nem tehetett egyebet, mint beállította a fizetéseket a költségvetésbe, fenn tartott egy csomó koronázás előtti rendelkezést. patenst, a kvalifikáció kérdést rábízta a miniszterekre, a nyugdíjügyet pedig a Schwabe-féle kodex szerint intézte s ennek tulajdonítható, hogy a Mária Terézia korabeli rendeletekből még mindig csöppögnek a kegy- és egyéb nyugalmi díjak az alkotmányos költségvetésből.

Horváth Boldizsár törvénye megalkotván a bírósági szervezetet: a tisztviselői ügye csakis 1889 ben szervezetet mikor törvénybe iktattattak az állami tisztviselői nyugdíjazási szabályai.

Aztán pedig 1893-ig csakis melleleg érintették a törvénytarban a tisztviselői ügyet. Ekkor Wekerle kezdeményezésére törvényvel rendezték az állami tisztviselői, altisztek illetményét.

Ezek a törvényes intézkedések. —

Közben pedig dolgozott Tisza, Wekerle, Bánffy a budgettel.

Magyarország törvényhozása mindekkorig következetesen elmulasztotta kötelezettségeinek teljesítését az ő tisztviselőivel szemben, építi tovább a bürokrata államot. Azt az államot, melynek gyökere nincs és soha sem volt a nemzetben s a melynek az építési elvei oly riasztók, hogy valóban nem tudjuk, min csodálkozzunk, Azon-e, hogy a korrupció még jobban nem fészkelte meg magát, vagy pedig azon, hogy a félszeg építkezés össze nem omlott s maga alá nem temette a köztisztességet.

Sem csodálkozásból, sem meditatiókból nem születik meg a tisztviselői kérdés megoldása. Erre cselekedni kell.

Ez a kormány feladata, mert a törvényhozás más érdemben nem dolgozhatik.

Most tehát a tisztviselői karon a sor, hogy érdekeit, melyek össze vágnak a közzel, megoltalmazza

A tervezett központi szervezetet alkalmasnak tartjuk arra, hogy ezt az érdeket eredményesen szolgálja.

Mennél több egvetértéssel végzik dolgukat, annál több eredményre van kilátásuk.

A kormánynak elvégre nehezen lehet már elzárkózni a jogos követelések elől, s nem különösen merev pénzügyi tekintetektől. Mi szives készséggel ajánljuk fel szolgálatainkat ezen országos kérdés rendezéséi

Tárcza.

VALLOMÁS.

Hat éve járok számkivetve.
Betegen, árván, egyedül.
Hat év után sötét utamra
Az első fénysugár derül.

Ma még ragyog... s én szövök újra
Abrándos, boldog tervetet,
De holnap, ah, ki tudja holnap
Már mindent elveszithetek.

Lantos.

Haditörvényszék.

— Oroszból. —

Az előkelő ezredes letette sújtásos csáköját maga elé az asztalra s érdekes hangon szólt:

A védőbeszéd következik.

A teremben hangtalan csend uralkodott. Kacsmarek tüzér, ki a vádlottak padján ült, nyugodtan és mozdulatlanul bámulta a padló négyzetes kockáit.

A védő fölemelkedett székéről. Fiatal ember volt, rövid nyírt körszakállal s kellemes, de energikus vonásokkal. Elmondta a vádlottnak, egy szegény, műveletlen paraszt fiúnak a történetét.

Kacsmarek valami Isten háta mögött

levő faluból jutott a kaszárnnyába, kezdetől fogva céljátája volt bajtársai tréfálkozásának. A durva tréfák miatt mindjobban félrehúzódtott társaitól s a szolgálatot is csak gépsze szerűen végezte. Belátta, hogy felebbvalóinál nem talál védelmet kintói ellen mert legengesztelhetetlenebb ellensége Artmanszki őrmester volt, egy vén, mogorva, rideg katona aki különösen gyűlölte.

Egy nap, midőn a szolgálat különösen terhes volt, Kacsmarek elhatározta, hogy energikusan ellene fog szegülni a folytonos otromba tréfálkozásnak. Férfiasan lépett fel — egymaga a szobában lakó többi legény ellen és sokáig visszaemlékezett még arra az elkeseredett harcra, mely szavaira keletkezett.

Artmanszky őrmester mindjárt az elkeseredett szavak után elhagyta a szobát, hogy jelentést tegyen s távozása után a legények, azonnal ráestek Kacsmarekre s agyba-főbe verték. Mikor végre kifáradtak a verésben, áldozatuk félholtan feküdt a padlón. Ekkor jelent meg az őrmester újra s felolvasta a parancsot a mely szerint Kacsmarek közlegény három napi szigorú börtönre íteltetik, mert illetlen módon viselkedett a bajtársaival szemben. Ez idő óta alig mult el nap hogy Kacsmareket meg ne büntették volna.

Tizenöt napi börtönbüntetésből tért épen vissza ütegehez Kacsmarek, El volt fáradva teste-lelke, lázas hideg gyötörte. A börtönajtánál márt várt rá az őrmester — alig pillanott meg azonnal parancsot adott neki hogy menjen az istállót takarítani.

Kacsmarek nem felelt, hanem a he-

lyett, hogy lefeküdt volna, engedelmesen ment az istállóba, Két óra hosszat birta a munkát, akkor a szemei lezáródtak a láztól. Betakarózkodott a köpenyegébe, leült az istálló ajtó közelében s elszenderedett...

... Hatalmas rugás ébresztette föl. Az őrmester állt előtte az őrzárattal s dühöngve kiált rá:

— Te lusta disznó! Részeg megint a gazember, hogy nem tud a lábára állni. Kelj fel kutya? — s fölemelte kezét hogy megüsse.

Kacsmarek szemei kitágultak, vérhullám tödült a fejébe. Nem volt többé ereje, hogy uralkodjék magán, rekedt kiáltás tört elő a torkából, két rettentő ökölcsapással földre sújtotta a kintóját.

... Most it ül a vádlottak padján, ugyan azon a padon, melyen egy órával azelőtt valami gazember ült. Itt ül Kacsmarek, aki végső elkeseredésében, a becsületét védelmezve követte el cselekedetét.

— Kacsmarek vádlott — szólt az ezredes, miután a védő befejezte beszédét, — tud-e valamit fölhozni a mentségére?

— Nem ezredes ur, — felelt Kacsmarek ugyanazzal a nyugalommal, melyett az egész tárgyalás alatt tanusított.

Az elnök föltette a csáköját, a haditörvényszék visszavonult tanácskozni. Sokáig tartott a tanácskozás, úgy látszik, hosszasan vitatkoznak a vádlott sorsán. A védő oda ment a vádat képviselő auditorhoz s azt kérdezte tőle:

— Mit gondol őrnagy ur, lehet-e a vádlottnak valami reménysége?

muokájában, s reméljük hogy ha minden tényező összefog, az eredmény nem maradhat el.

— **A miniszterelnök nyaralása.** Széll Kálmán miniszterelnök elutazott Rátótra, ahol a nyarat tölteni fogja. Mint tavaly, úgy az idén sem készül a miniszterelnök a nyáron külföldre menni. Rátóti nyaralása alatt is személyesen fogja vezetni Széll Kálmán a miniszterelnökség s belügyminisztérium ügyeit; e célra két titkárt vitt magával Rátótra, s minden öt-hat napban Budapestre jön, hogy a személyes jelenlétét kívánó ügyekben intézkedjék.

— **Kiadatási szerződésünk Romániával.** Sok baj forrása volt az, hogy Romániával ez ideig nem volt megegyezés a különböző bünyös kiadatása iránt. Külügyminisztériumunknak végre sikerült Romániával ez ügyben bizonyos megegyezésre jutni és a román kamara és szenátus legutóbbi ülésében elfogadták az Ausztria-Magyarországgal kötött kiadatási konvencziót, melynek alapján ezentul Románia a politikai üldözötteken kívül minden más körözött osztrák vagy magyar alattvalót kiad. A román törvényhozás e döntése egy cseppet sem örvendezteti meg a bőrüket féltő, Romániába menekült »mártirokat«, kik közül bizony sokan nemcsak politikai vétségek miatt, de a büntető törvénykönyv egváb szakaszai miatt is kénytelenek voltak Romániába emigrálni.

Az ifjuság irodalma.

Debreczen, július 8.

Nagyon okos emberek nagyon okos dologról tanakodván, nagyon okos elhatározásra jutottak. Amelynek során az iskolák az ifjuságnak való könyvtárhoz jutnak s az ifjuság állítólag neki való könyvekhez.

— Semmi; — felelt az őrnagy. — Talán remélhetne valamit, ha más volna az elnök. De gróf Zamánszki, ezredes kérelhetetlen a fegyelmi dolgokban.

... Az ajtó kinyílt, katonai parancsszavak hangzottak s a törvényszék belépett. A tiszték arca mozdulatlan volt, csak az ezredesé volt fehér, mint a meszelt fal. A hangja eleinte reszketett, mikor felolvasta az ítéletet:

— A törvény nevében, a bírák arra a kérdésre, hogy bünyös-e Kacsmarek vádlott nem mel felelték. A törvényszék ezért fölmenti a vádlottat s elrendeli, hogy az ítélet azonnal felolvassassék a teljes diszben felvonuló század előtt.

A kaszinóban este másról sem beszéltek, mint a Kacsmarek-ügyben hozott ítéletről. Mindenki bámult rajta, aki ismerte Zamánszki ezredes szigoruságát. Mikor az ezredes belépett a terembe, az egyik tiszt így szólt hozzá:

— Ezredes ur, a mai ítélet nagyon meghazudtolja az ön szigoruságának hírét.

— Azt előre tudtam, — felelt az ezredes, — de így akartam. Eleinte, a törvényszék hangulatából ítélve, azt véltem, hogy a vádlott el van veszve, de a tanácskozás alatt elmondtam a bírának egy történetet s ez megváltoztatta a nézetüket. Ha akarják, elmondom önöknek is.

A köréje sereglett tiszték kérésére az ezredes így kezdte:

— Huszonöt esztendeje lehet, hogy az egyik huszárezredben három fiatal altiszt szolgált. Eppen akkor kerültek ki a hadiiskolából. Természetesen mind a három meg volt győződve, hogy fényes pályafutás előtt

De éppen ebben nem igen tudok hinni. A Wlassics miniszter elnöklete alatt tartott ankétról van szó, amelyen az ifjuságnak való könyvek minden dolgáról volt szó, éppen csak az irodalmi dolgokról nem. Pedig háthiba pedagógusok, politikusok és könyvkiadók az urak, a könyv soha sem lehet első sorban pedagógia, hanem első sorban mindig irodalom. És kérdezném, ha volna kitől: kik voltak ott azon az ankénten író emberek?

Igaz, volt író ember is, Kenedi Géza, Tábori Róbert, Kenedi szót is emelt, meg is kellett védelmeznie az irodalmi szabadságot a pedagógiai célszerűség zsarnoksága ellen. Az irodalmi szemponthoz mégsem szólhatott, mert ez nem volt a kérdőpontok között. De hiába is vették volna közéjük, az irodalom annyira szuverénül ura saját magának, hogy semmiféle nemes pedagógus cél kérdőpontokba nem szoríthatja.

Beszélni azonban róla mégis muszáj, s amikor szóvá teszem, ne legyenek annak semmiféle éle semmiféle pedagógia, vagy pláne pedagógus ellen. Meg kell mondani, hogy az ifjusági olvasmány egyike a legfontosabb elemeknek, de igazi modern ifjusági olvasmány nincsen. Se nálunk, se másutt.

S ennek igen egyszerű oka van. Az olvasmányokat felnőtt emberek írják kicsi embereknek, ahogy a gyerekekkel való játék közben lehajlunk a kicsinyekhez, s amit mondunk nekik, nekünk nem komoly: azon képpen az ifjuságnak való írásokat is csak úgy leereszkedve, játékosan fogalmazzák meg.

A helyzet mindenképpen hamis és ami belőle készül, nem lehet igazság. Nem lehet

áll. A parancsnokuk Ivanov százados volt, egy képtelenül szigorú tiszt. — Szigoruságától sokat szenvedett minden alárendeltje, — de különösen az a három fiatal altiszt, kiket gyűlölt, — mert tudta, hogy gyors előléptetésre van reményük. Az egész zászlóalj csak azt az alkalmat leste, hogy megszabadulhasson ettől a rettenetes hőhértől, aki kereste az alkalmat arra, hogy büntethessen. A három altiszt, akinek gyöttrése a főcélja a volt a tébolyult eszű századosnak, csak egy gondolattal foglalkozott: meg kell szabadítaniok a világot ettől a zsarnoktól, meg kell ölniök Ivanov kapitányt.

A sorsra bízták a döntést. Ez a legfiatalabbra esett, egy huszonkét esztendőes derék szép fiúra. Szemei nyugodtan s tisztán ragyogtak s biztos hangon mondta, hogy meg fogja tenni, a mi kötelessége.

Estefelé elhagyta a kaszárnyát, a mentéj alatt pisztolyt rejtgetett. Egyenesen a kapitány lakására ment. A véletlen úgy hozta, hogy maga Ivanov nyitotta ki neki az ajtót mikor csengetett. Az altiszt szó nélkül a mellének szegte a pisztolyt s keresztül lötte. Aztán önként jelentkezett...

Az ezredes hangja reszketett, a homloka verejtékezett. Kezével végigsimította a szemeit s tompa hangon folytatta:

— Egy hónap mulva agyonlőtték a szegény fiút. Az egész ezredet felháborította az ítélet... Mikor agyonlőtték, maga vezényelt, felemelt tejjel, csupasz mellél tűzelt. Ezt az egy kegyelmet megadták neki.

Az egyik társa tíz év mulva a zászlóalj élén esett el a csataterén, a másik... én voltam. Ezt a történet mondtam el ma a bírának s ezért mentették fel Kacsmareket.

igazság, hogy amikor a gyermeknek kéményseprőről beszélnek, akkor a kéményseprőben én mesterembert tudok, a gyerekek ellenben rémképet lát.

Nem lehet igazság, hogy amikor a jónak sok diadaláról mesélek, akkor tudom, hogy szappanbuborékos ideális képet látok, miben a gyermek szent és morális alapigazságot kutatna.

És akinek némiképpen dolga volt gyermekkel, az tudni fogja, hogy az ilyen fikciónak csak ámitó hatásuk lehet, sohasem nevelő hatásuk. Mert a gyerek nő és gyarapodik tudásban és tapasztalásban és amit ma a nagyoknak elhisz, arról már holnap már tudja, hogy csak ravasz elhitetés volt — a kisebbek számára.

S vajjon mi az a tanúság, melyet a nagyok kegyes csalásából merített? Az, hogy a kisebbeket csalni muszáj. Az ötéves gyerekek arra használja irodalmi nevelését, hogy a négyéves gyereket ijesztgesse, ámitogassa.

Az alaphiba ott van, ahol egészen önkényesen különbséget tesznek gyerekek és felnőtt ember között. Ez a különbség a valóságban nincsen. Van kis ember és van nagy ember, de gyerek abban az értelemben, amelyben az ifjusági írók veszik, amikor az ifjuság számára olyan dolgokat írnak, amelyeknél csak a cél szentesíti az eszközöket, nincsen.

A nagyoknak alkotó író is nevel és oktat, az ifjuságnak alkotó író is nevelhet és oktathat, anélkül, hogy kirina a pedagógus tendencia.

S isten bizony, nem tudom megérteni, hogy a sokkal fogékonyabb ifjabb ember számára hogyan lehet rideg számításssal és pokoli, azaz angyali célzattal szépet, tökéleteset, s ennél fogva hatásosot és lelkesítő alkotni, amikor mi nagyok a magunk tapasztalásából tudjuk, hogy mihelyt valaminek iskola szaga van, rögtön elveszti esztétikai varázsát.

Az ifjuság világa épp oly világ, mint a mienké. Megvannak a maga föltételei, megvannak a maga anyagi és lélekbéli harcrai, megvan a maga érzelem világa, életfölfogása, megvan minden, ami a komoly és reális életfestést föltételeit teszi.

Ezt nagyon nehéz átlátni és fölfogni a nagy kamaszoknak, akik mindig leereszkednek a kicsinyekhez, ahelyett, hogy buvárkodva megérteni iparkodnának őket.

Innenvaló, hogy pedagógusok végeznek irodalmi munkát ott, ahol írónak kellene pedagógiai munkát végezniök, de öntudatlanul.

A kicsinyek többet tudnak a nagy embertől, mint a nagy ember a kicsiről. Megdöbbenve látom olykor a magam gyerekeit is, mennyivel jobban fogja föl ő az én életemet mint én az övét. S ha kerések számára olvasmányt, olyat amely a lélkéhez találjon, nem találok alig valamit az egész világirodalomban mert hangban témában tendenciában az írók mihelyt ifjuságodra gondolnak mind gyerekesdit játszanak, anélkül, hogy gyerekek volnának s anélkül, hogy a gyereket ismernék. Selypítenek, dadognak és gyűgyüsködnek és ha sikerült nevetségesen primitíveknek lenniök, azt hiszik, hogy az való a gyerekeknek.

Pedig meg kell ismerni az emberlétszettel kell sok és gour irodalom és lem: a legból: hogyan remteni?

Két évszón volt el az urát. A fürdő val. A férj gyon elhagyott asszony vedett. Kihére volt sal, hogy dőre.

És II. feladatta Férje a p. Csök kis a vasutra. könyccsepp megint k. pedig vissz lélegzett s most szak

A sz. gát a fürdő már az el. ugyan kár fürdőzők. hogy a fia

A fia vasárnap. zett, déle. nagy aszt. s ő távoli. Oda siet. vitte. Ezu. sok s me

Este szerűen t. szebb har. És Horvá. dott nő f. holikus j. mesen b. Ilona —

Már szer sem küldött. kurta nő. szerelmet. kíséretéb.

Ap. Sietett ne. ött férjél. megváltot. váljon el. senek.

A f. nézte Gé. után ott. talhoz.

Ilon. összesze. a közös. megindu. volt, sen. kimondt.

Mig. vánh Gé. jétől, mi. hogy mi. ségül ke. Ez kissé. Hisz edd. ségév. arra.

Pedig dehogyan! A pedagógusoknak is meg kell ismerniök, hogy minél fejlettebb az emberlélek, annál több igazsággal és művészettel kell hozzá szólni. S mégis dilettánsok és gourvernantok kezében van az ifjúsági irodalom és nem írókéban, S azért azt vélem: a legfőbb kérdőpont kimaradt az ankétból: hogyan kell igazi ifjúsági irodalmat teremteni?

Ompoly?

Isten hozzád.

Két évig tartott a viszony. Elvált asszony volt Ilona s Horváth Géza miatt vált el az urától.

A furdón ismerkedett meg Ilona Gézával. A férje akkor már a kártyának élt s nagyon elhanyagolta a szegény asszonyt. A szegény asszony pedig sokat sirt s sokat szenvedett. Kisirt szemei, bánatos arca terhére volt férjének s ez beszélt egy orvosnal, hogy bírja rá az asszonyt, menjen fürdőre.

És Ilona végre is beleegyezett. Pakolt, feladatta bőröndjeit s elutazott a fürdőbe. Férje a pályaházig kísérte, ott egy könnyű csók kíséretében elbucszott tőle s feltette a vasutára. A szegény asszonynak pedig két könnyecsepp jelent meg szemében, azután megint kettő... a vonat elindult, a férje pedig visszament a kártyasztalhoz, egy nagyot lélegzett s arra gondolt, hogy két hónapig most szabad a vásár.

A szegény feleség pedig ott unta magát a fürdőben. Sohova sem ment a világon, már az ebédjét is a szobájába hordatta. Ezért ugyan kár volt ide jönnie, mondották a többi fürdőzők. A fiatalasszony pedig leste az alkalmat, hogy a fiatal nőhöz férközhessenek.

A fiatal asszony pedig várt második vasárnapig, mikor férje az nap sem érkezett, délelőtt megjelent a gyógyteremben a nagy asztalnál. Horváth Géza is ott fürdőzött s ő távoli ismerőse volt az asszonykának. Őda sietett hát hozzá s egy üres helyhez vitte. Ezután jöttek a szokásos bemutatkozások s megtörtént az ismerkedés.

Este már Ilona a zongoránál ült. Nagyszerűen tudott bánni e hangszerrel. A legszébb hangokat csalta ki a zongorából... És Horváth Géza észrevette, hogy a családott nő fájdalma hangzik ki a szép melancolikusan játékból. És olyan gyengéden, figyelmesen bánt Ilonával, mint egy beteggel. És Ilona — egészen ellágyult...

Már vége lett a szezonnak s a férj egyszer sem mutatkozott, csak kétszer pénz küldött Ilonának s három négy levelet irt kurta rövidséggel. Horváth és Ilona kölcsönös szerelmet fogadtak egymásnak s Ilona az ő kíséretében utazott haza.

A pályaudvaron újra künn volt a férj. Sietett neje elébe. De Ilona Géza karján jött férjéhez. A férj bement, Géza pedig megvallotta, hogy ő s Ilona szeretik egymást, váljon el hát nejétől, hogy egymásá lehessenek.

A férj egyet húzott a vállán, végig nézte Gézát, gunyosan tekintett nejeire, azután otthagya őket, ment a kártyaasztalhoz.

Ilona pedig anyjához szállt míg a férj összeszedte vette a saját holmiját s átengedte a közös lakást Ilonának. A válóper pedig megindult s szerencsésen rövid kimenetelű is volt, senki sem akadáskodott, csakhamar kimondták a válást.

Míg a válóper tartott, reszketett. Horváth Géza, hogy nem válasszák el Ilonát férjétől, midőn kimondták a válást, eltűnődött, hogy mi következik most már? Hát feleségül kell vennie Ilonát! feleségül vegye? Ez kissé ijesztőleg hatott Horváth Gézára. Hisz eddig a szeretője volt, most a feleségévé tegye? Hisz semmi szükség már arra.

Ilona pedig kétségbeesetten sürgette a házasságot s ezzel a sürgetéssel csak a szakítást tette elkerülhetetlenebbé s ennek kimenetelét gyorsította meg.

Egy szép napon Géza helyett egy levél jött: elvan foglalva, ennyit mondott a levél. Ez azután mindgyakrabban megismétlődött s egyszer csak egy heti szünet után Géza levélben jelentette Ilonának, hogy a miniszter egy félévi tanulmányuttra küldte addig is egy meleg Isten hozzád ot kiált feléje.

Ilona nem felelt egy betűt sem, hanem felment a miniszteriumba. Ott a hivatalban kereste fel Gézát. Ezt roppant kellemetlenül érintette a látogatás. De Ilona azzal nem törődött.

— Csak egy kéréssem van Onhoz. Tanulmány utra megy?

— Igen holnap este utazom Ilona.

— Milyen tanulmányuttra?

Hát a külföld nagyobb városait kell meglátogatnom, hogy

A nő szavába vágott: külföldi.

— Hogy az onhoz hasonló gazembereket tanulmányozza? Mondá erős hangon.

— Ilona! ezt a hangot megtiltom, kiáltott Géza.

A nő azonban nem ijedt meg a fiatal embertől s ernyőjét arczába csapta a fiatal embernek, úgyhogy rögtön kiserkedt a vér. Azután hidegen mondta:

:Mehet tanulmányutjára. Az isten hozzádo t már az arczába vágtam. Szólt Ilona s hazaballagott, hogy kis szobájában leborulva zokogja el második és felejthetetlen csaldását.

Lelőtt gazdatiszt.

Az orvvadász merénylete.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, jul. 7.

Megrendítő eset történt tegnap hajnalban Baracska község határában a hol egy ismert orvvadász, Borsiczky Tibor földbirtokos gazdatisztjét Szecsányi Jenőt orozva agyonlőtte.

A fiatal gazdatiszt szomorú esetéről a következő tudósítást vettük:

Tegnap reggel 3 órakor Szecsányi Ióra ült, hogy kimenjen a határba, hol az aratók dolgoztak. A mint az erdő alatt lovagolt, lövést hallott az erdőből, s mindjárt sejtette, hogy valami orvvadász ejtette a lövést.

Egy ösvényuton behatolt az erdőbe; alig haladt néhány száz lépést, a mikor mng pillantotta Magdics Antal orvvadászt, kitől a fegyverét követelte.

Magdics erre futásnak eredt, miközben újra megtöltötte fegyverét és az őt üldöző Szecsányira sűtötte, kit a golyó a mellén talált. — Szecsányi lefordult lováról, mely vágatva futott vissza a majorba.

A cselédség rosszat sejtve rögtön a gazdatiszt keresésére indult, dél felé meg is találták. Szecsányi még élt és megnevezte gyilkosát, de alig hogy beszállították a majorba, belső elvérzés következtében meghalt.

A csendőrség elfogta a gyilkost, a ki erősen tagadta ugyan, hogy ő lőtte meg Szecsányit, de a nála talált töltényeknek a kilött és Szecsányi hátgerinczében megakadt lövedékekkel való azonossága, valamint az áldozat vallomása alapján letartóztatták és átadták a törvényszéknek.

Magdics egyike volt a legveszedelmesebb orvvadászoknak, a ki emberölésért immár egy izben nyolcz évet ült a váci fegyházban.

Tűzvész emberhalállal.

Egy község szerencsétlensége.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jul. 8.

Borzasztó csapás érte Csehi község (Tolnamegye) lakosait. A község lakosai ugyanis, a kik földmiveléssel foglalkoznak, az öregek és gyermekek kivételével az aratás és egyéb mezei munkával voltak elfoglalva. Legtöbb ház üresen állott, mert a lakosság már a hajnali órákban eltávozott hazulról.

Rehák Ferencz gazdaember is kiment az egész családjával, csupán az édesanyja az öreg Rehákné és a gazdának 11 éves eszelős leánya maradt a háznál.

A leányka míg az öreganyja a szobában takarított, egy csomó gyufát kerített kézhez és azt az udvaron gyújtogatta, miközben eldobta az égő gyufaszálakat.

Egy ilyen égő gyufaszálról meggyuladt Reháknak az udvaron összerakott szénakazla. A tűz gyorsan terjedt, mert kiütésekor szeles idő volt, minek következtében csakhamar átcsapott a Rehák és a szomszéd Baranyai Ferencz házára is.

Az égő házakról csakhamar két irányban terjedt a tűz s mivel a lakosság mezei munkán volt, alig néhány ember foglalkozott a tűzoltással, ezek is inkább a saját házuk megmentésén fáradoztak.

A zindelyiél és náddal fődött házak egymásután pusztultak el.

Tabi Mihályné, a ki gyermekágyban feküdt, nem tudott az égő házból kimenekülni; két napos gyermekével benn égett. Ugyancsak a tűznek esett áldozatul Szicsó Bálintné is, egy hetvenéves öreg beteg asszony, a ki a nagy füsttől elkábult és megfuladt. Összesen 72 ház égett le, a templomot, iskolát és a községházat, minthogy cseréppel voltak fődve, megmentették.

Szerencse, hogy a gabona nem volt behordva, de a télire behordott takarmány mind elégett.

A kár meghaladja a százezer koronát; csak kevesen voltak biztosítva.

N A P I R E K.

— **Előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, sziveskedjenek a következő évnegyedre előfizetéseiket megújítani. Kérjük azokat is, kik a lap árával hátralékban vannak, sziveskedjenek ezt mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

— **Felhívás a kisiparosokhoz.** A m. kir. honvédelmi Miniszter ur O Nagyméltósága megküldvén a kamarának a honvédség részére, az 1902 évi márczius hó végéig szállítandó bakancsok és könnyű cipők elkészítésének felvállalására vonatkozó pályázati feltételeket, ugy a nevezett, valamint a kereskedelemügyi Miniszter ur utasította a kamarát, hogy e szállításban való részvételre a kisiparosokat hívja fel.

A m. kir. honvédség részére szükséges bakancsokból 16,320 pár és a könnyű cipőkből 6680 pár a kisiparosoknak tartatott fenn, a Miniszter ur által közölt s a kamara hivatalában megtekinthető feltételek értelmében, oly kikötés mellett azonban, hogy a szállításban kizárólag adófizető és ipartestületi kötelekben levő kisiparosok és ilyenekből alakult szövetkezetek, avagy iparosok oly

közsegből, hol a törvényben megkívánt szám hiányából ipartestület nem létesülhetett, — részesülhetnek.

A bakancsok páronkénti ára 10 korona 25 fillérben, a könnyű cipők ára pedig páronként 8 korona 68 fillérben lett megállapítva; mely lábbeliek legkésőbb 1902 évi márczius hó végéig a honvéd-központi ruhatarba Budapestre lesznek beszállítandók; a metán már 1901. év folyamán történő szállításiért esedékes kereseti összegek csak 1902. évi január elején, — a jövő évben a kitűzött határidőig bármikor beszállított lábbelikért igényelt keresmények azonban a szállítási módra vonatkozó átvételi bizonyítvány számvetéségi érvényesítése után azonnal fognak kifizetelni.

Ezen szállításban résztvenni akaró kisiparosok értesítettnek, hogy az általuk közösen aláírt ajánlat, tekintet nélkül az aláírók számára, ivenként csupán egy koronás bélyeggel látandó el. Ellenben azok az iparosok, kik külön-külön ajánlatokat nyújtanak be, kötelesek külön-külön leróni az egy korona bélyegget. — Az esetben, ha egyes iparosok vagy alkalmi szövetkezetek a részükre juttatott bakancsok és könnyű cipők készítésétől a megrendelés után bármely okból visszalépnek, kötelesek erről a kamaránál haladéktalanul jelentést tenni, hogy az eként rendelkezésre maradó lábbelieknek mások által leendő szállítása iránt intézkedés tételhessék.

A kamara irodájában megtekinthető szerződési feltételekben foglaltak ügyelemben vételével kiállítandó és szabályszerű bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig — ahol ipartestület van, annak útján, különben pedig közvetlenül — az alulírt kamarához nyújthatók be.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Mint már megemlítettük Hajdúvármegye törvényhatóságának bizottsága holnap délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a vármegyei székház termében.

— **Tisztviselők értekezlete.** A debreczeni tisztviselők az országosan megindult fizetés rendezési mozgalom ügyében gyűlést tartottak a Jogász és Tisztviselő Kör helyiségében Lengyel Imre elnöke alatt. A gyűlésen száznál több tisztviselő jelent meg. Először Kazinczy Gábor járásbíró választották meg, aki ajánlja, hogy a debreczeni tisztviselők csatlakozzanak a szegediek határához, mely szerint még ez évben országos tisztviselői kongresszus tartatnék. Az elnök indítványát egyhangulag elfogadta az értekezők is, azután megalakította a helyi választmányt.

— **A Debreczeni Zeneegylet hangversenye.** Szombaton és vasárnap este zsufolásig megtelt közönséggel Németh András jóhírű vendéglője. A nemrég alakult Debreczeni Zeneegylet tartotta e két estén hangversenyét és dicséretreméltó igyekezetet mutatott be. A kik jelen voltak s hallották az eredményes működést, nagy dicsérettel emlékeznek róluk. A derék zenészek sok-sok tapsot arattak kedvelt énekszámaikkal s ajándékokkal is meglepték őket. Ez a szép siker buzdítsa őket a tovább képzés útján s rövidesen eljő az idő, mikor a törekvő egylet nagyobb, anyagilag is jövedelmező vállalkozást kezdeményezhet.

— **Mulatság a Bocskay-telepen.** Szombaton este kedélyes társaság rándult ki a Bocskay-telepre, hogy részt vegyen a Mörkiczky üzletvezetőségi titkár által rendezett kedői mulatságban. A résztvevő vendégek zöme, mely tarka tömegben lepte el a

szépen díszített kis erdőt, külön vonat szállította a telepre. Maga a mulatság fesztelen, kedélyes és minden ízében magyaros volt. Magyar Testvérek kitűnő zenéje mellett, bizony még négyest is rendeztek a jókedvű fiatalok. Kellemesen lepte meg az érkezőt a Bocskay-szoborutánczat és egy kisebb Bocskay-szobor, melyet gondosan helyeztek el a bejáratnál, melynek kapuján »Isten hozta« felirat üdvözölte a belépőt. Volt is ám óriási jó kedv s fogyott a hadházi vinkó bő mértékben. Csupán a vacsora kiszolgálása volt kissé nagyon is hiányos. A vacsora-jegyeket elszedette a gondos vendéglős, de vacsorához sokan nem jutottak. Egyéb tekintetben azonban rendben ment minden éjféli utáni két óráig, mikor aztán a jókedvű társaság a megérkezett külön vonaton visszatért Debreczenbe.

— **Áthelyezés és kinevezés.** Fűzessy Sándort, a debreczeni kir. ítélőtábla egyik irnokát az igazságügyminiszter a nagyváradi törvényszékhez helyezte át és Biró Imre nagyváradi törvényszéki irnokot a debreczeni kir. ítélőtáblához nevezte ki.

— **Táncszatóly.** A Debreczeni Iparos Ifjak Önképző-Egyesülete 1901. évi július hó 14-én Vasárnap a »Margit«-fürdő disztermében nyári zártkörű táncszatólyt rendezte melyre a belépő-díj: Személyenként 2 korona. Család jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre a meghívó előmutatása mellett válthatók: ifj. Gyürky Sándor, Kostya János, Rencz Antal, Cziczó Lajos urak üzletében, az egyesület Simonffy-utcai helyiségében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este nyolcz órakor.

— **Színésznövendékek előadása.** Szombaton folyt le közepesen telt ház előtt a színésznövendékek és műkedvelők előadása. Sudermann »Otthon« című drámáját mutatták be Gabányi Jenő ügyes rendezése mellett és szép erkölcsi siker követte igyekezetüket. Gabányi Jenő Schvartze szerepében és Hidvéghy Mátyás Keller szerepében oly jók voltak, hogy nem tudunk, ha azt állítjuk, hogy még idővel nagy oszlopai lesznek a magyar színészetnek. Mindkettő egész otthonos a színpadon; szerepeiket átérték és valóban megérdemelték a közönség óvációit. A műkedvelők közül határozottan megfelelt Ferkó Gyula ki a Kef. erdingk lelkész szerepét úgy átértette és oly jól állította a közönség elé, hogy olyat műkedvelő színpadon ritkán látunk. Mint műkedvelő jó volt még Menyhárt Rózsika Magda volóban nagy tehetséget igénylő szerepében. Bogdán Rózsika (Francziska), Győrffy Róza (Mariska), valamint a többi szereplők játékán is meglátszott, hogy a rendezés ügyes ember kezében volt. Az előadást táncmulatság követte, melyet a színésznövendékek és a műkedvelők oly kedélyessé tettek, hogy reggel felé Alföldy táncrendező második négyest is rendezett. Az elsőt 40, a másodikat 15 pár táncolta.

— **Leo czirkusza.** A Széchenyi utcai hatalmas czirkusz tegnap este zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. A kitűnő czirkusz híre már elterjedt a városban s a közönség igyekszik meleg pártolásban részesíteni. — A tegnapi előadás is mintaszerű volt. Leo igazgató pompásan idomított lovaival brillírozott, Stefánia a legjelesebb nőszokék egyike ma is szédítő mutatványokkal ragadta

tapsra a közönséget, Pompás volt Sarolta nemzetközi táncosnő bravuros táncza, melylyel a közönség alig győzött betelni. Kellemes, kedves szórakozó helye ez a czirkusz a debreczeni közönségnek s az egész nyáron át megóv mindenkit az unalomtól.

— **Próbák.** Mindenfelé nagyban műkedvelőznek. Az uborkaszézon az ő idójuk. Tegnap délután két műkedvelő társaság próbázott a Koronában. Az egyiket helybeli ifjakból alakult műkedvelők tartották »Angyal Bandi«-ből. Nagy József debreczeni színész rendezése mellett. A rendező ügyessége és a szereplők törekvése után itélve szép sikert jósolhatunk nekik. Az előadás e hó 28-án fogják megtartani. A másik próbát iparos ifjakból alakult műkedvelő társaság tartotta. E hó 21-én a »Vörössapka« népszínművet adják elő Somogyi István és Bosznay János rendezésével.

— **Lövészet eredménye.** Julius hó 7-én tartott lövészet eredménye I-oszt. Díjat nyertek: legjobb szegélvélssel ifj. Tóth Ferenccz 10 koronás aranyat, legtöbb körlovéssel Fürst Odön 2 koronát, legjobb mélylovéssel Szabó Sándor 4 koronát, II-oszt. díjat nyertek: legtöbb körlovéssel Pápai János 2 koronát.

— **Gyümölcsoltvaj Nagy Julianna cseléd-leány nagyon megkívánta a kertekben pirosító gyümölcsöket és a a Széchenyi kertből össze is pakolt egy rakást. Vass Péterné azonban észrevette a leány tolvaj lását s tudára adta a csösznek, ki aztán a rendőrségnél tett ellene feljelentést. Hihetőleg drága lesz az a gyümölcs a kíváncsi Juliskának.**

— **Egy leány balesete.** Megrázó szerencsétlenséget idézett elő ismét az ember gondatlanság és a véletlenség. Mint hajdúhadházi levelezőnk írj. Szabó Lajos kömives segéd átadott egy hatlövetű revolvert gazdasszonyának Vad Józsefnének, hogy vigye azt haza lakására. Az asszony megakarván felelni a megbízatásnak, leányával együtt hazafelé indult. Utközben megállította őket Kozma István hadházi gazda ember s forgató kezdte a töltött revolvert. Alig vette a kezébe a fegyvert, a ravasz lecsapódott s az egyik löveg elsült. A golyó Vad Józsefnének Kozmával szemben álló leányát találta. Vad pereczét teljesen ketté lökte s aztán kiugrott a sebből. A szerencsétlenül járt leányt azonnal orvosi kezelés alá vették, a vigyázatlan Kozma ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **Iparos ifjak műkedvelő előadása (iparosok)** ifjakból alakult társaság műkedvelőzt tegnap a »Margit«-fürdő színpadján. Lendvai Odön színész rendezése mellett egész ifjú iparosok adták Szigligetinek híres népszínművét, a »Szökött katoná«-t. — Az előadás ha azt tekintjük, hogy milyen ifjú társaság rendezte, elég sikerült volt. A rendező, Lendvai és az ügyelő, Nagy Jenő együttes törekvése a szereplők buzgalomával párosulván megszerezték a sikert. A szereplők közül jobbak voltak: Lakatos János (Gróf Monté), Bardón Margit Camilla, Sziklay Karolin (Korpádiné), Bardón Lajos, Ilyés Juliska, Bosznay János, Sziklay Gyula. A többiek is igyekezetet fejtettek ki. Az előadást reggelig tartó kedélyes mulatság követte s a jókedvű ifjuság bőven kivette részét a tánczról.

— A Barnum czin got járja. n este a beut külön vonat uthenbe. A kezett s má amikor — n — herobog madik vona Három koc behatolt az közésnek t Vilmos főlo és a Barnu sulyosan m volt az oka szivattyuja kezni, bár biba. Az ó számos be witzből se Barnum cz

— A Zámbo Józ vezetes, h volt bünte naprai Ebl zöltött sz naza Hadl az őt ha előbb viss nap kezd büntetésé lakója les tározottan ják, anny sába.

— M került ki törvénysz tolvajlást ügyelgett jósne zs Diószegir akaró flu drségen találtak r tudott fe ték a kir e megröy érett má

— V gollattal egy debri fiatal er özvegy k nemcsak ingatlaná eladott i étt, de n magára vegyet, k voslást a jogtalans

— nek alig mint a c eredmén század v kult a s fejleszte nemzed

A Barnum czirkusz szerencsétlensége. Barnum czirkuszát, amely most Németországban járja, nagy szerencsétlenség érte tegnap este a beutheni vasúti pályaudvaron, három külön vonat vitte a czirkuszt Gleiwitzből Beuthenbe. A két első vonat rendszeren megérkezett s már éppen a kirakodáshoz láttak, amikor — mint Berlinből táviratozzák nekünk — berobogott gyorsvonati sebességgel a harmadik vonat s beszaladt a második vonatba. Három kocsi darbokra zúzódott s egészvonat behatolt az expedíciós épületbe. Az összeütkezésnek több emberáldozata van. Smith Vilmos főlovász és Welton kocsis meghalt és a Barnum czirkusz hét más alkalmazottja súlyosan megsebesült. Az összeütkezésnek az volt az oka, hogy a Barnumféle kocsik lég-szivattyuja elromlott, tehát nem lehetett fékezni, bár a lokomotív fékezőjében nem volt hibába. Az összezuzott kocsikban elpusztult számos betanított ló és egyéb állat is. Gleiwitzből segítő vonatot küldtek Beuthenbe. A Barnum czirkusz folytatja előadásait.

A kit nem lehet kiüzni Debreczenből. Zámbo Lószefné szül. Nagy Julia arról nevezetes, hogy ebben az évben már négyszer volt büntetve tiltott visszatérés miatt 30-30 napra Ebből az évből tehát csak egy évet töltött szabadságon. Tegnapelőtt kísérték hazá Hadháza, másnap már újra itt találta az őt haza kísérő rendőr, a kinél jóval előbb vissza tér Debreczenbe. Zámbo né tegnap kezdte meg újra harmincznapra terjedő büntetését s ha szavának hinni lehet állandó lakója lesz a rendőrség börtönének mert határozottan igéri hogy ahányszor eltoloncolják, annyiszor visszatér Debreczenben városába.

Megrögzött zsebtolvaj. Csak pár napja került ki Gáspár Péter tizenegy éves fia a törvényszéki fogházból s már ismét zsebtolvajlást követett el. Tegnapi pércsi sorra ügyelgett a sokaság között s Diószegi Lajosné zsebéből ellopott 3 korona 34 fillért. Diószeginé észrevette a lopást s ez elillanó akaró fiút egy rendőrrel elcsipette. A rendőrségen megmotozták és még több pénzt is találtak nála, melyek szerzésére nézve nem tudott felvilágosítást adni. A fiu ügyét áttették a kir. ügyészséghez. Ugylátszik, hogy ez a megrögzött zsebtolvaj fiu nagyon is megérett már a javítóintézetre.

Vak vagy, óh szerelem! Keserű hangulattal énekelnei most el ez ismeretes dalt egy debreczeni kereskedő özvegye, kit egy fiatal ember körülhálózott szerelmével. Az özvegy hitt az ifju mézédés beszédének s nemcsak pénzzel látta el bőségesen, hanem ingatlanát is nevére iratta. Míg a titkon eladott ingatlan árából tartott, az ifju vigan élt, de mikor a pénz eluszott, ő is eltűnt, magára hagyva a mélyen megbusított özvegyet, ki most a rendőrségnél keres orvoslást a hűtlen fiatal ember által elkövetett jogtalanságra.

A dal. A hazafias érzés teljesítése nek alig van még olyan hathatós tényezője, mint a dal. Tudjuk a történelemből, mely eredményeket tud szülni. A tizenhét század végén Poroszországban rendre alakult a sok dalosegyesület s a hazafias nóták fejlesztette nagy részben azt a német nemzedéket, mely Szedánál ülte diadalát.

Most egy magyar tanító, Lemle Rezső franczöldi népoktató hívja fel az illetékes körök figyelmét arra, hogy nálunk nem aknázzák ki a nótának magával ragadó erejét. Pedig a nemzetiségek lakta vidéken nagy eredményeket lehetne elérni vele. Azt a módszert ajánlja Lemle, hogy honosítsák meg a népiskolákban, különösen ott hol idegen nemzetiségek laknak, a magyar népdal tanítását. Tanultas sanak meg a gyermekekkel évenként nyolcz kilencz népdalt, danoltassák ezeket velük gyakran, a hazafias nóta önnönerejéből beleplántálja a magyar hazaszeretet a fogékony ifju szivekbe s így aztán a jövőben nemzedék már olyan lesz, amelynek vérebe ment át a hazafias érzés, mely nem keresi a szétvonás alkalmát, hanem egy lesz a hazaszeretethez, amint egy a nótájában is.

Talált fehérenemű. Tegnapi egyik rendőr több darab fehéreneműt talált a Kaszaticzán, melyet bevitt a rendőrség bünygyi osztályához. Nagyon valószínű, hogy a talált fehérenemű lopott volt s a tolvaj menekülés közben hullatta el. Jogos tulajdonosa kiléte iránt nyomozást indított a rendőrség.

Hilsner öngyilkos kísérlete. Prágából táviratozzák, hogy Hilsner Lipót az annak idején nagy port fölvert polnai gyilkosság hőse a prankraci fegyházban, ahol elzárva van öngyilkos kísérletet követett el. Spárgával föl akasztotta magát ajtókilincsre, a fegyházból, azonban idejekorán észrevette és levágta a kötélről.

Az államvasutak kérelme. A magyar államvasutak igazgatósága a nyári utazás és áruforgalom időszakának beálltával ismételve felkér az utazó és szállítóközönséget, hogy uti podgyászni a rendeltetési állomást, egyéb darabárakon pedig ezenkívül még a címzett névét, polári állását feltüntetni sziveskedjék. A cím legalkalmasabban magára a burkolatra vagy az ara egész terjedelmében ragasztandó papírra, esetleg a darabhoz erősítendő táblácskára, hordarabra, vagy erős papírlomozra irandó. A közönség ezzel a podgyászszk szállítását és pontos kiszolgáltatását nagyban megkönnyíti.

A fehérkezü tánczos. A hatvanas években történt, mikor egypár nemzeti tánczért rajongó mánás a saját költségen utazni küldte Roka Janit, a Nemzeti Színház fiatal tánczosát, hogy a vidéken ellesse a kiháló félben levő magyar tánczokat. Közeli két esztendeig járt az ország vidékein Roka Jani. Hetekig tartott, míg egyes vidék tánczát megtanulta. Így a pestnegyei lippentőst a cserháti gavallérokhoz 2 hóig is tanulmányozta: hogy mikor is kell az asszonyt jobb, mikor a balkarra dobni, aztán a jobblábat előre nyujtva, hirtelen megállni. Szakáll Bernától meg három hétig tartott, míg a híres gömöri csámpást ellette. Ma már alig tudja valaki ezt a lépést.

Akkor történt, hogy aratás táján nagy koszoru ünnepeket adott munkásainak H. báró egyik zemplénmegyei birtokán. Felsőge maga is lement a leveles színbe és tisztesség okáért fordult egyik-másik parasztleány nyel. Egy alkalommal feltűnt a mulatságon egy különösen szép, nyalka parasztleány. Csáthi szüre selyem virággal volt kivarrrva és a mint a csipkés, lobogós ujj felcsuszott a karjára, a tisztartó mozgolódva jegyezte meg:

— Ejnye, de fehér a keze ennek a legénynek.

Csak később tudták meg, hogy ez a fehérkezü legény egyik szomszédmegye főispánja, akiért a báróné csakhamar ott is hagyta az urát s aki arról volt híres, hogy négy óráig egyhuzamban tudta járni a csárdást.

Azóta arrafelé azt tartja a nép, hogy nem megbízható az olyan tánczos, a kinél keztyü nélkül is fehér a keze.

x Pöstyén európai híri kénese iszap fürdőit a t. közönség különös figyelmébe ajánljuk. Szpecialitása: lokális iszap fürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb kórosetekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Pöstyén fürdő javallva van: eszükös szvény iszhiás, csonttörések stb. esetéinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkezik új és legújokélesebb fürdőberendezésekkel, van színház, zenekar vilamos világítás penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 3 1/2 óra alatt. Prospektust és bővebb értesítést szivesen ad a fürdőigazgatóság.

Vizbefult tanulók.

A Tisza álfozatai.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 8.

Megrendítő szerencsétlenség történt Vedresháza közelében a Tiszán. Az iskolai szünidőt töltötték otthon Vedresházán Nagy Gyula Kovács Bálint gimnáziumi tanulók; továbbá Börcsök Ferencz theológus, Vastag Sándor technikus Fábry Sándor és Szilasi Tamás gazdasági akadémiai hallgatók.

A hat fiatal ember elhatározta, hogy kirándulnak.

Abban állapotok meg, hogy a Tisza tulsó partján levő erdőbe mennek. Tegnapi reggel a hat fiatalember elindult a tervezett kirándulásra.

Csolnakot béreltek, azon átkeltek a Tiszán a kiszemelt erdőbe, ahol az egész napot fürdészel horgászással és egyéb szórakozással töltötték.

A horgászás eredménynyel járt, mert este felé halpaprikást főztek s miután ehhez megfelelő mennyiségű borral is el voltak látva, az elfogyasztott halpaprikás után alaposan leitták magukat. Ilyen állapotban indultak éjfél felé utnak.

A vigkedvű kompánia a mint a csónakban ült, virtuskodásból elkezdte a gyenge járművet himbálni, a minek az lett a következménye, hogy a szél által különben is től korbácsolt hullámokban a csónak fölfordult és a benne ülők valamennyien a vízbe kerültek.

A társaság két tagja: Börcsök Ferencz és Kovács Bálint uszni nem tudván, csakhamar elmerültek: a többi uszással akart me nekülni, de csak Fábry Sándornak sikerült nagynehezen partot érni, a többi kimerülve az uszásban szintén elmerült.

A megmenekült Fábry jó negyed óráig fntott, míg segítséget kapott; de már későn érkezett a segítség, mert csak a főborult úres csónakot tudták kifogni.

A vizbefult fiatal emberek holtestét megvetette föl a víz s a parton fölláított örök fogták ki azokat.

A megrendítő szerencsétlenség következtében öt család vesztette el gyermekeit, köztük özvegy Börcsök Ferencz né ki egyet len gyermekét és reménységét vesztette az elhalt theológus fiában. A lesújtott szülők iránt általános a részvétel.

Nyaralásunk.

A nap sugara hevesen tűz a fejemre, a bagatell bíró nyakamára tüzi a tárgyalásait, az asszony összetűz velem a nyaralás miatt.

Igy kezdjük a nyaralást.

A folytatásáról komolyan gondoskodom. Tanácsot sokan adnak, de pénzt senki. A tanácsot szívesen átadom bárkinek, no, meg a hozzáadott pénzt is.

A nyaralásunkat azonban a következő program szerint rendeztem be:

Költözködés.

A konyhasztalt körülvevessük valamennyien. Az asszony meg én a tetejét fogjuk. A két kis gyerek belekapaszkodik az asztallábába s ünnepélyesen kivisszük a folyosóra. Elhelyezzük a lugasba.

A lugasnak nevezett hely leírása a következő: az udvarból agg szőlőtőke (nagyretörő) hévvel egyik venyigéjét felajukította a mi emeleti folyosónkra s három teljesen kifejlesztött s egy félben maradt levelével, két villás, kunkorodott kacsával barátságosan hívogat árnyékába. Ide tettük a konyhasztalt s melléje tettünk néhány széket. A nyaralás egyik lényege a kellek.

Levegő kura.

A levegőváltás, melyet úgy csináltam meg, hogy egy ajtót állandóan esukva tartunk, a csatornanyílást eltorlaszolt. Az ételrendet is a falusi hangulathoz állapítottuk meg, azért a

Nyári ételrend.

szabályai szerint felváltva hideg tej, savó, aludtej, lisztessertész, kasadódó, krumpligáncs, meggyeves, egres és egyéb zöld főzelék és gyümölcs kerül az asztalra.

Közbe kirándulásokat rendezünk, mert a nyaralás egyhangúságát

A kirándulás.

élénkíti. Kertész ismerősünk egy eszerp tubarózsát ajándékozott a minap; azt kitettük a folyosó végére s familiástól kizárndokoltunk hozzá. Benne dicsérjük a természet szépségét élvezük a pompás illatot. Ott megesszük vajaskenyérünket, a melyet a gyerekek láthatólag jobb étvágygyal fogyasztanak mint otthon.

Azután az édesanya, a kisbaba meg a nagybaba és én körbe állunk s eljárnak az ispilangi ispilangi rózsát s alkonyatkor fáradtan hazatérünk. Jól kifáradva elfeledkeznek a csemeték a vacsoráról, amit mi öregek is megkísértünk — s a finciális állapotainkat latba vetve — meg is cselekszünk. Az álom édes dolog; biztosítva vagyunk, hogy gyomor megterhelés miatt nem töltjük álmalanul az éjszakát.

Néha-néha uri passziókat is áldozunk és lovagló partit

rendezünk. Nehogy az idő viszontagságai megzavarjanak bennünket — földél alatt maradunk a szobában.

Adát uevezik — lónak s az apróságok hol egyenként, hol egyszerre a lóhátán teremnek, mire a paripa a kanapétól az asztalig hordozza a lovagokat. Hogy élvezetesebb legyen a sport gyakorlása, az asszony unszolására még nyeríteni, rugdolózni és prűszkölöni is muszály, mert ez tetszik a gyerekeknek.

Közben közben

meglepetésekről

gondoskodunk. Az asszony elküld a Tárába meg Erdélybe tanulmány utra. Én meg bátran odaadom a gyerekeknek a pénztárcá-

mat, hogy játsszanak vele. Unszolom az asszonyt, hogy vegyen új kalapot, csináltasson fehér piké, meg fekete selyem ruhát, mire meghozzák a három éves varróné kontót.

És így tovább!

A program eddig bizonyos, mert sok évi tapasztaláson alapul.

Hogy a további napok mit hoznak még arról előre nem szólunk.

Különlék.

+ A kerékpározás áldozata. Hogy a tulságos kerékpározás ártalmas az egészségre az nem új dolog. Versenyeken, hol a kerékpárosok erejüket a végkimerülésig megfeszítik, akárhányszor megtörténik, hogy a kerékpárosok lebuknak a gépről, eszméletükre vesztik, vagy örvengenek. A napokban egy 15 éves leány Londonban a tulságos kerékpározástól elvesztette az emlékező tehetőségét. Miután 30 angol mérföldet tett meg kerékpáron, egyszer csak nagy ürességet érzett a fejében, nem tudta, hol van és se a nevét se a lakását nem volt képes megmondani. A fiatal sport-hölgyet szülei a rendőrség segítségével csak napok múlva találták meg és súlyos betegesen szállították haza. Emlékezete máig sem tért vissza és az orvosok azt mondják, hogy legalább is hónapok telnek el, míg a tulfeszített megerősítés következményeit kiheveri a fiatal leány.

+ Okos kutyák. Hogy a kutyának van esze, annak bizonyításául egy francialap a következőket beszéli: Madagaskárban a kutyák nagy farkakban vadon élnek. Legnagyobb ellenségük az aligátor, mely a kutyákat, amikor egyik partról a másikra usznak, sokszor elnyeli. A madagaskári kutyák a szörnyeteggel való sokévi harcukban a következő fogást eszelték ki: Mielőtt a folyón átúsznának, öszszegyűlnek a parton s hangosan csaholnak az odacsajja az összes közelben levő aligátorokat, melyek óriási fejeikkel fölbalnak a víznek ama helyén, ahol a parton a farka áll. A kutyák ebben a pillanatban több méterre gyorsan lefelé futnak a parton és veszély nélkül átúsznak a vízen, mert az aligátorok nehezen mozognak és a kutyák hamarabb átúsznak, mintsem ők odaérnek. Idegen kutyák, melyeket bevándorlók hoznak magukkal a szigetre, az első időben a krokodilok zsákmányaivá lesznek, később azonban ezt a fogást ők is megtanulják.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —

I r t a: Vitkay Zoltán.

— Első kötet. — 25.

XII.

Tanácskozás.

Mandulai csakhamar ismeretséget kötött velük, mint földijükkal s mindennapos lett házuknál.

Célia ekkor szépsége tetőpontján állott s bájai szenvedélyes imádójává tették Mandulait.

A szép nő észrevette ezt Hiszen melyik hölgy ne venné észre, hogy szerettetik?!

És mert férjét éppen nem szerette, csupán a fényes hiatal melyben volt, kábitotta el, igyekezett szabadulni tőle.

Ugy érezte, hogy szereti Mandulait. Vágyott utána, ha az késlekedett a megjelenésben.

Komlós Mandulai ajánlatára életbiztosítást tett nyolcvanezer forintig.

E lépése sietteté különben is eltervelt halálát.

Célia most már még hevesebben gyűlölte s birni akarta azt a nagy összeget.

Mandulai tudtával mérget vegyített férje ételébe, melytől az sorvadásba esett.

Négy heti kínos szenvedés után Célia karjai között kilehelte lelkét.

Az orvosok tüdővésznek jelentették ki a halál okát s nagy tisztességgel lett a boldogtalan férj eltemetve.

Célia szabad lett s hogy visszanyerte szabadságát, kezdte Mandulai látogatásának unalmasnak találni.

Visszavágyott Magyarországra már régebben vásárolt palotájába.

Mandulai azonban nem volt oly könnyen elutasítható.

Kérőleg lépett fel elébb, majd követelőleg. Célia belátta, hogy nem menekülhet tőle, ha csak tönkre nem teszi.

Játékházat rendezett be, melylyel óriási bevételeket csinált.

Mandulai pontos felkeresője volt a barlangnak, hol Célia hamis játékkal teljesen kifosztotta.

Egyik estvén a társulat pénztárából hatezer forintot vesztett el.

Játék után feltárta Célia előtt helyzetét s kérte, hogy adja vissza neki Célia az elnyert összeget pár héttig.

A szép özvegy szemébe kaczagott a szerencsétlen ifjunak.

— Tudja: mit mondott Pilátus »A mit irtam irtam!« Én is azt mondom önnek: »A mit nyertem, nyertem!...« Kölcsönözni sohasem szoktam senkinek!

Mandulai megsemmisülten távozott el a szép hölgytől és szerelem helyett erős gyűlöletet érzett iránta e pillanatban.

A biztosító-intézet hamar felfedezte a hiányt s az eltévelyedett ifjunak kiadta az utat.

Mandulai, hogy a büntetéstől szabaduljon, átszökött Franciaországba, hol — a mint saját szavaiból megértettük, a legkalanosabb vállalatokba fogott.

Midőn Magyarországra ismét visszakerült, nem volt többé Mandulai, hanem Koracs báró.

Bosszu égette szívét a gonosz nő iránt, ki oly ridegen hagyta tönkrejutni.

A véletlen intézkedésének tudható be, hogy oly hamarosan kezeibe kerítette.

Tönkretette a nőt s most ő uralkodott felette.

Méltó is volt Célia félelme, ha vissza gondolt a sötét multra.

Koracs báró szeméből nem olvashatott könyörületet.

— Asszonyom! — szólalt meg a báró hoszszas hallgatás után. — Ideje, hogy tanácskozzunk a jövődőről. Ön az enyém!

— Fájdalom! — rebegte Célia.

— Akármit van, ez a pusztá tény. Én most önnek busásan visszafizethetem a kölcsönt.

— Öljön meg, ne ne kinozzon!

— Hát ön nem kintott meg engem?!

Gondoljon csak vissza!

— Nem én!... Ön rajongott érettem s nem én önért.

— Hagyjuk azt!... Mondja: mit akar tenni?

— Megyek szolgálni!

— Hehehe!... Ugyan ki fogadná meg?!

Oh, jól ismerik önt, asszonyom!... Ilyen halgaságot el sem is gondoljon. Csapszékben sem fogadnának meg egy dologhoz nem szokott hölgyet.

— Lehet, de megkísérlem!

— Hagyja el!... Hallgasson reám!...

Én tudom az ön bűnét, ön tudja az enyémet. Mi éppen összeillő párok leszünk.

— Hogyan érti ezt?

— Édesem, ne legyen oly önféjű. Hogyan érthetném másként. Önnek, asszonyom feleségemmé kell lennie!

— Én? Önnek? Soha! — sikoltott Célia.

— Ha úgy akarnám, kényszeríthetném

bat erre!... szolga lettön szabad akara

— Arra magam.

— Miér

atán fog rán

itt házino les

mint férj és

kikkel leszár

— lát

— Van

dogult atyan

tudom: él-e

— Mi a

— Reic

— Célia é

— Él a

Ma volt az

gróffal.

— Goldstein M

Buza

Rozs

Zab

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

Tenger

...ent erre!.. Hiszen ön az anyém!.. Rab szolga lettön asszonyom, kinek nincs többé szabad akarata.

— Arra az egyre uram, hogy előljem magam.

— Miért tenné ezt?.. Látja, még ezután fog ránk derülni a gondtalan élet. Ön itt házino lesz s a nyilvánosság előtt élünk, mint férj és feleség s bosszút állunk azokon, kikkel leszámolni valónk van.

— Hát kivel akar leszámolni?
— Van itt egy gonosz uzsorás, ki bolgogult atyámat halálba kényszerítette. Nem tudom: él-e még?

— Mi a neve?
— Reichernek hívták a gazembert. Célia élesen telkaczagott.

— Él ám, még pedig fényes házat tart. Ma volt az esküvője a leányának Hedry gróffal.

Folyt. köv.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza	1901. októberre	8.07
Rozs	1901. októberre	6.82
Zab	1901. októberre	6.25
Tengeri	1901. júliusra	5.26
Tengeri	1902. augusztusra	5.25
Tengeri	1902. májusra	5.17

Az irányzat szilárd.

Fladò.

Tisztán kezelt fajborok — fehér és kevés veres — Dienes Barna nagy-létai telepről. Tudakozódhatni Széchenyi utca 46 szám alatt.

26605

1901

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. p. ü. Igazgatóság által ezennel közhírré tétetik, hogy a használhatlanná vált iratok közül mintegy 25—30 métermázsza különféle nagyságu, egész és fél ivekből álló papir mennyiség a f. évi Julius hó 30-an d. e. 9 órakor a kir. pénz ügyigazgatósági épület ugvarán megtartandó nyilvános árveresen el fog adatni.

A kikiáltási ár métermázsánkint 10 azaz Tíz korona.

Árverelni szándékozók az árverés alkalmával a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz gyanánt letenni tartoznak.

Miért is felhivatnak mindazok, kik árverelni szándékoznak, hogy a jelzett helyen a kitűzött időben jelenjenek meg.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.
Debreczen, 1901. Julius hó 2-án

Eisenman
kir. p. igazgató.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)		Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonal	1.28	délután		
P.-Ladány	7.10	este	Személyvonal	9.43	este		
Budapest	9.01	délelőtt	Gyorsvonal	1.50	délután		
Budapest	12.36	délután	Személyvonal	8.10	este		
Budapest	10.27	éjjel	Személyvonal	5.45	reggel		
Budapest	4.16	délután	Gyorsvonal	9.40	este		
P.-Ladány	3.37	"	Tv. sz. sz.	5.34	délután		
Debreczen—M.-Sziget							
Királyhaza	5.10	reggel	Személyvonal	2.08	délután		
M.-Sziget	2.56	reggel	Személyvonal	9.48	délelőtt		
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonal	10.50	éjjel		
M.-Sziget	12.17	délután	Gyorsvonal	4.56	délután		
Szatmár-Németi.	7.58	este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel		
Szatmár-Németi	6.46	este	Gyorsvonal	8.50	este		
Debreczen—Szerencs							
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonal	11.21	délelőtt		
Szerencs	4.01	délután	"	7.03	este		
Szerencs	6.58	este	"	10.43	éjjel		
Debreczen—Füzes-Abony							
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonal	10.24	délelőtt		
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56	este		
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes							
N.-Léta—Vértes	9.35	reggel	Vegyesvonal	11.16	délelőtt		
N.-Léta—Vértes	4.31	"	"	6.18	délután		
Debreczen—Tisza-Lök							
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonal	9.17	délelőtt		
H.-Nánási	4.06	délután	"	7.29	este		
H.-Nánási	11.20	déli	"	1.18	délután		

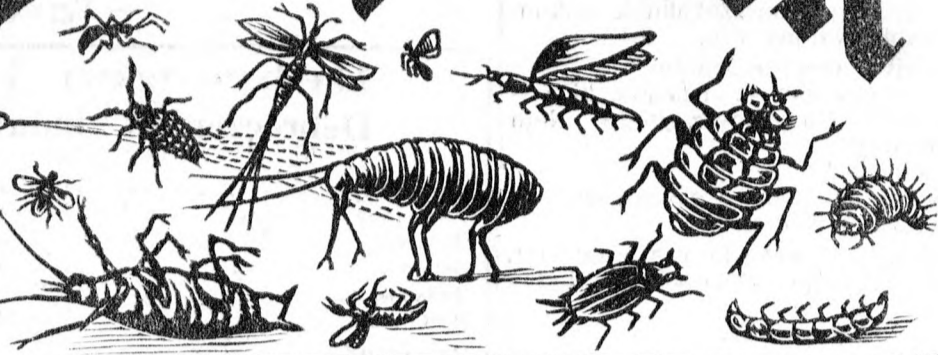
* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul	
P.-Ladány	7.41	reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel
P.-Ladány	5.03	reggel	Személyvonal	4.00	reggel
Budapest	3.36	délután	Személyvonal	9.15	délelőtt
Budapest	6.26	este	Gyorsvonal	1.55	délután
Budapest	2.33	éjjel	Személyvonal	7.05	este
Budapest	11.44	délelőtt	Gyorsvonal	6.50	reggel
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46	reggel	Gyorsvonal	6.42	reggel
Szatmár-Németi	7.32	reggel	Személyvonal	3.45	reggel
M.-Sziget.	12.16	délután	Személyvonal	6.—	reggel
Szatmár-Németi	6.45	este	Személyvonal	2.47	délután
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonal	11.35	délelőtt
M.-Sziget	10.12	éjjel	Személyvonal	3.39	délután
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonal	5.—	reggel
Szerencs	12.07	délután	Személyvonal	9.03	délelőtt
Szerencs	7.53	este	Személyvonal	5.10	délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonal	5.25	reggel
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	1.05	délután
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyesvonal	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.35	este	"	2.35	délután
H.-Nánási	3.30	délután	"	1.30	délután
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonal	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35	délelőtt

"Zacherlin"

mint felülmulhatatlan csakis a Zacherlin léregpor használhat.

„Vásároljon ön csak üvegekben“

Budreczenben Békés Emil Bón László Csanak József, Csicsó Lajos, Czeplédi, Józsefné, Csillag József Deutsch Lajos, Félégyházy János, Francsics és Jóna Fries K, Ganofszy Lajos, Geréby F., Gőczey I. Havas József, Hirsch F., Klein Bernát, Kohn Simon, Komlósy Lajos Kohn Henrik Kondor J. és fia Kontsek Géza, Kovács Mihály, Leidenfrost Armin Lusztig K., Mayer József, Parti Ferencz Lindenfeld J. Jerő, Kiss Géza Rickl József, ifj. Kósa Lajos, Rozenfeld R., Rosenthal Dániel, Rosenthal Sándor, Róth Antal, Róth Ignác, Szabó Zsigmond, Szentkirályi-Tivadar, Térey József, Tóth Kálmán, Várray József Várray János, Jánossy Béla. Neumann és Weisz, Kornhoffer József, BerettyóUjfalu: Ifj. Weiszberger Ignác. ErMihályfalva: Grosz Hermann, Lévy Vincze, Polák Mórítz, H-Böszörény: Gemünbeck József HajduSzoboszló: Körner Béla. Tisza Füred: Schön Jakab Weiszmann József.

Cs. és kir.

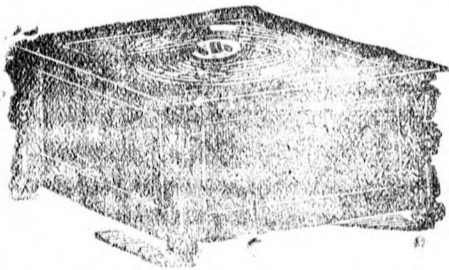

udv. hangszergyár.

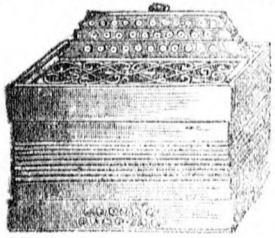
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszerezen a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

Kitűnő hangu harmonikák 3 frittől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

iskolai hegedűk.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyármanyu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselote,
Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő disztárgyokról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, cziterák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy mitféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automaták.

Budreczen, nyomtatott Kutasi Imre könyvnyomdája

Magyar nyelv és irodalom

A g...
Az or...
most a k...
gött mind...
szorul.
Gazd...
érdekelhet...
nak leng...
vágja kasz...
takarítsa r...
mint a ho...
jellemzően...
mulik e ne...
dei kedvez...
élete!

Minde...
kor, mind...
lesemben t...
a termés...
kinek sors...
tól függ el...
helyzetének...
A ma...
irányítóját...
kér és vár...
arra az ag...
fontos ké...
vetések?

És a...
is kielégite

Hort...
Meg...
Uze...
Aró...

Mon...
Kön...
Majo...
Déli...

Majo...
A g...
Imá...
Kisp...

Ezer...
— P...
Szök...
Kop...

Van v...
a modern...
letben.

A régi...
helyett, me...
félig kimor...